

Nagy Lajos idejében a tatárok ellen Moldvában harcoló magyar és székely sereg segítségével...

„Nem a széky, nem a csángó, Hanem az a László, László, Az győzött le mellett harcon!”

mondhatja a költő az öreg tatár fogolylyal.

Vagy ha tordamegyei tatár kell: ott van ez a dicsőséges jelenet, midőn 1284-ben a székyek a Székelykövön állott Torozók vára alatt a tatárokat megverik...

Erdély nemzeti fejedelemsége idejéből még több országos jelentőségű történeti esemény kínálkozik a megörökítésre. E másik szász alatt Torda számos országgyűlés színhelye volt...

Tordán mondja ki 1568-ban az országgyűlés a vallás-szabadságot, előbb, mint bárhol másutt Európában.

De ott van Torda mellett a Keresztmező, Erdélynek a Rákosmezője, az erdélyi hadak, tábori országgyűlések rendes színhelye...

Általában a Keresztmező sátoptáborában, a nyüzsgő tábori országgyűlések képében egy ihletett művész ecsetje mintegy a honfoglaló őskor emlékeit varázsolhatja szemünk elé.

Itt az ideje, hogy a többi vármegyék is komolyan hozzálássanak a millenniumra festendő történeti képek megrendeléséhez.

Reggel a felderült vidéken vígan karakáztunk — volna odább, de mindegyre le kelle ugrálnunk. A tegnapi égi háború letérő ágdarabokkal szórta be utunkat...

A tükörsíma fehér uton, mint a madár, lerepültünk Nimwegenbe, az első hollandi városba, hol megszűnt ugyan minden nyelvtudományunk...

képe volna, csak idő kell s az ozredésű népelytől csak másfél rövid év választ el bennünket.

Székelyek Lajos.

A bisztrai lóporalmom.

A bisztrai lóporalmom felrobbanásáról és annak körülményeiről Vlasza János topánfalvi főszolgabíró megítette hivatalos jelentését Rüdiger Béla, Torda Aranyos vármegye alispánjának részletesében.

A gyarladosok nagy humánitással vannak a magánkarosok és szerencsétlenek iránt. A karokat megtörtik, a halottak temetését köz kihozatták, a szerencsétlenül járt családok megelhetéséről gondoskodnak.

A robbanás okának vizsgálatánál minden rosakaratát kívül a jelentés s noha a valódi okot eddig még nem sikerült meg tudni, valószínű 3 feltevés:

- 1. akunn eltapodt szivarvegett valamelyik munkás boszorkához ragadva bevihette, melyben maradohatott égő sziporka;
2. valamelyik munkás a szartóiban levő deszkát, utasítás ellenére, gyorsan huzta ki;
3. elővigyázat mellett is a kazánból a víz elapadt, a szartó kamrába bevezetett csövek megtgzesedtek s a rájuk rakódó apró por meggyulladt.

E három feltevés is még bizonyításra vár. A nyomozatot folytatja a főszolgabíró.

A topánfalvi tüzöltő testület gyors megjelenésével s halál megveto elszantsággal a raktárban levő 150 és külön 80 mm port s több szomszédos épületet, a gyartulajdonosoknak mintegy 20—25 ezer ft értéket mentett meg.

Gyűjtünk a Kossuth-szoborra!

— a következő könyvekből —

A Tordán felállítandó Kossuth-emlék alapjához fogjuk csatolni azt a pénzt, a mi a következő könyvek árából esetleg begyűjt.

1. A kolozsvári Athletikai Club II. évkönyve. Szerkesztette Kuszók István. A Club évi története mellett olvasni lehet benne néhai Br. Jósika Lajos cikket „Kia gyemtan”-cs. beszédjét s néhai Dr. Felmér János gyemtanár választását és Borbély György tanár ma-

tünező hajóival. Különbön a meddig a pusztá szem ellát, hajób, tavat, csónakot lát, a gazdamber ladikon jár szónagyjuteni. A szem látóhatáráig vizen nyüzsgő az élet és a munka. Közünk és a vizes alföld között egy óriási töltés húzódik nyugatra, velünk párhuzamosan, hogy a déli részt megemtsse az előntéstől. Balföld kertek, gazdag veteményesek, dús rétek kötik le a figyelmet. Babot, répát s tenger dohányt termesztenek. Az ut it is kitűnő a velőcipéd számára, de idegenek nem épen könnyű az utazás. Rengeteg sok elágazása van az utaknak s sehol semmi jel, hogy melyik a fő, melyik a mellékút, mindenek egyenlő. A távolságot is furcsa számitással lehet csak sejtteni, mert a hollandok nem fozadták el a métermértékot s így az országúti fára csak ezt írják fel: Nimwegen 5 Uur! Tiel 1 Uur! Fel-fel fel valunk az ut a töltésre, ott halad egy darabig, aztán a bozotban vész el.

Hosszas gyalogolás után újra kivergődünk az utra s csak torony irányában haladunk, de már Tiel város felé kezd homok lenni s így lemondunk a reményről, hogy Rotterdamig kerekeshessünk. Alig jöttünk egy délután Nimwégentől Tielig 50 kilométer, a lenyugó naptól biborpirosra festett tájékon. Kerekeink is kezdetek már rongálódni, az időből is jól kifogytunk már, majdnem egy hónapi nyeregülés után. Ha-

gyarországi gyalogkörütrajból küldött sportlevelet. Ára 1 ft.

2. A K. A. C. III. évkönyve, összeállította Kuszók István. Képes kiadás. Az athléták képei és verseny eredményei egyenként és csoportokban vannak bemutatva. Könyv Mihály elnöki beszéde s uti emlékek, Borbély Györgytől „Kerékpáron Párisig és Turinon át vissza” czímmel. Ára diszkótésben 1 ft.

3. Az újszövetség trapusai egybevetve Póty hasonlatával írta, Borbély György. Tanári beiktató. Ára félve 20 kr.

4. Kossuth-emlék. Kossuth L. szü letésének 90. évfordulójára szerkesztettek: Borbély György tanár és Vajna Öllön 1892. szept. 18. Püzet Ára 15 kr.

5. Gyűjtésnév Kossuth L. felett, tartotta Viski Gyula ev. ref. lelkész Tordán 1894. április 1. Az „Aranyosvidék” külön levonata Ára 10 kr.

6. Tordai Emke-Emlékkönyv 27 kép. pel. Szerkesztette Borbély György. Tordán 1894. jun 3. Egy füzet ára 1 ft, diszkótésben 2 ft. (Megjegyzés. Egyedül ez utóbbi az Emke javára van).

Felsorolt könyvek megszereshetők az „Aranyosvidék” kiadóhivatalában Tordán.

A tordai Kossuth-Emlékre eddig 437 ft 67 kr gyűlt össze.

Különfelek.

A virilisek névjegyzéke. Nem régen a városi közgyűlésről hozva tudósítást, ott ígértet tettünk volt, hogy az 1895-ik évre összeállított legelső adó fizető bizottsági tagok névsorát közzé fogjuk tenni, a mely egész teljében a következők: Tordai Aranyosvármegyei takarékpénztár 138) ft 60 kr, a tordai takarékpénztár 1379 ft 60 kr, a tordai kisigítőpénztár 1217 ft 84 kr, „Artesiana” hitelintézet 190 ft 69 kr, Velits Sámuel kétszeres 738 ft 80 kr, Czako László ügyv. kétszeres 66 ft 08 kr, Weress Sándor erőszak kétszeres 583 ft 40 kr, Weress Ferencz állatorvos kétszeres 583 ft 40 kr, a m. kr. bikatelep 522 33 kr, kr. Pejacsevics Ártúr 404 ft 95 kr, Lengyel Krisztof kétszeres 248 70 kr, a róm. kath. egyh. 319 ft 69 kr, Dr. Székely János kétszeres 300 ft 82 kr, Velits Ödön 266 ft 87 kr, Gergely Ignáz kétszeres 252 ft 24 kr, id. Kimpel Florián 249 ft 16 kr, Nagy Miklós birtokos 244 ft 65 kr, Érsek Elek kétszeres 243 ft 62 kr, Magyarosi Dániel 227 20 kr, Kondort Mózes 222 ft 53 kr, az ótordai ev. ref. egyh. 222 ft 28 kr, Mendel László 212 ft 65 kr, Székely László 200 ft 68 kr, Dr. Woif Gyula kétszeres 195 ft 02 kr, Páti Sándor kétszeres 186 ft 82 kr, Balogh János vendégfő 178 ft

35 kr, Amberboj Miklós 178 ft 30 kr kr, Virág Antal 177 ft 65 kr, Kecskenéti Sámuelné 173 ft 99 kr, Sipos Béla 171 ft 83 kr, Péter János 171 ft 50 kr, Kleinhempel József 168 ft 61 kr, Székely Dénes kétszeres 163 ft 96 kr, Vladuez Gyula 161 ft 13 kr, Kuzner József 153 ft 34 kr, Mészáros János ügyv. kétszeres 142 ft 20 kr, Gúnczi József 141 ft 36 kr, a tordai un. egyh. 140 ft 19 kr, Gombos László 139 ft 07 kr, Szabó Samu szeszlov 134 ft 11 kr, a tordai népbank 133 ft 59 kr, Miklós Samu 133 23 kr, Sándor Kálmán embek kereskedő 130 ft 29 kr, Csutak Lajos 129 ft 60 kr, Kleinhempel Samu 126 ft 52 kr, Székely János tanár kétszeres 123 ft 90 kr, Finta Miklós 123 ft 31 kr, Gajzádó Róbert kétszeres 122 ft 70 kr, ifj. Kimpel Florián 121 ft 50 kr, Timbus József 120 ft 27 kr, Retezár Gerő 120 ft 25 kr, Fodor Mózes 118 ft 50 kr, Zalányi Samu 117 ft 36 kr, Némethi József 116 ft 90 kr, Kleinhempel Adolf 110 ft 74 kr; így összesen 55 rendezés tag. Póttagok: Gegesi József 110 ft 65 kr, Székely J. a (Sándor) 108 ft 70 kr, Nagy Mihály 107 ft 70 kr, Borbély N. György 106 ft, Barducz Ferencz 105 ft 08 kr, Koosis Lajos 101 ft 20 kr, Ábrahám Sándor 98 ft 52 kr, id. Szabó Lajos 97 ft 92 kr, Gegesi Samu 95 ft 13 kr, Szentkirályi István 94 ft 64 kr és Viski Karoly 91 ft 84 kr. aió után. — A törvény értelmében az ügyvédek, orvosok, lelkészek, gyógyszerészek, gazdászok, tanárok stb. adó — oklevél birtán — kétszeresen számítottak. — (0) —

A kuglizó társaság bezárol ünnepele. Egy kissé szokatlannal hangzik, hogy ilyen társaság is létezik, de a világi társaság Tordán, a melynek tagjai a tavasz kezdetétől mostanig mindennap igyekeztek kívüni osztálygyűléseket a test edző sport mezes elvéből. És a mi megemlést érdemel a társaság jellemezésén: e társaság keblében a tagok teljesen mentesítve ezeket magukat a nyaralású vágy (e társadalmi természetű) uralkodni alatt, folyt a játék szinte mindennap pusztán időtöltésből, a vesző párt mindig csak a 4 kr. persely-pénzre féven köteles. Tagja lehetett a társaságnak mindenki, csak hogy kötelező volt a szokás által szentesített alapszabályok két §-ának a megtartása, mely szerint a ki 3 dobásra egy tétet sem ütött, az ízezett egy liter bort, a ki pedig kilenczet ütött egy dobásra annak 2 ft ára bort kellett fizetnie. Könnyen megtanulhatta e két §-t mindenki, még a „Kacozos” — is. E társaság a melyben bizonyos testületi szellem honosított meg f. hó 4-én tartotta meg bezárol ünnepeletét Lipovics Ferencz czukrásztabán, hol a cigány zene mellett csodáztatuk a kuglizás hasznát testi egészségünkre nézve s hol a kuglizás iránti szenvedélyünkre takaró borítottunk, hogy az aól aztán a jövő tavasszal ismét újtervel kibontakozhassunk.

kik a hitbeli meggyőződésnek, tudománynak és hazaszeretnek apostolai, vértanúi vá lettek. Elég, ha csak a székyek Apáczinai gondolkodni, ki óriási tudományomját itt elégitette ki a philológiával, matematikával és a cartesius filozófiával; ki megismerkedve az utrecht tudomány viláosságával, alig tudta szívében elviselni azt a külpötséget, mely a németalföldi haladása és saját hazájának hátramaradása között vala s hazájévo, mintegy tudományhéros, hirdette, hogy állítsunk iskolákat, — állítottunk is a ó szavára háromszáz esztendő múlva egy egyetemelt Kolozsvár. Utrechtből hoztak legelőbb magyar szellemet Magyarországra a reformatio nagyjait s legkivált a fogékony Erdélybe. A németalföldi Utrecht közvetítette velünk akkor Európa műveltségét. . . . Olvan ismerős előttem Hollandia levegője — s a mint Rotterdamnak reneteg hajóval telített gazdag kereskedelmi kikötője partján imbolygok, akaratlanul is a 17. századból Utrecht s a mi lelkes vértanunk, a tudományak és szabadságnak egyi tilozslopa: Apáczai Józsefembe.

Innen jobbra maradt nem messze északon Utrecht, a hires egyetemi város, melyet a rövid idő miatt nem látogathattunk meg, bármit akartuk, pedig e város reánk nézve igen nevezetes a 17. századból.

A 17-ik században fényes korszaka volt itt a vallásnak, politikának és tudományak. A köztársaság szabadságának meleg oltalma mellett fejlődött itt oly rohamosan a szabad szellem gyilmölése, filozofia, tudomány, művészet s a reformatio. Itt hirdették minijárt a Descartes tudományt; itt tanultak akkor a magyar ifjak is,

Borbély György.

Jön a karácson és az újév

mindenki gondoskodjék jó előre,
hogy el ne késsék.

Gazdák és eselédék!

a kinek **jó, állandó** eseléd kell,
vagy eselédnek **jó gazda** kell
és ha egyéb **közvetíteni** valója
van, az forduljon a hatóságilag en-
gedélyezett elhelyező-intézetirodájába

Lelkes Jánoshoz.

Torda, belkőszvári-utca 5. szám.

Ugyanott eladók egy
új kézi **cséplőgép** olcsó áron,
házak- és szántóföldek, a
városához közel.

Azonnal elhelyeztetnek pinczér
és szállodai szobalányok.

2-0

REICH JÓZSEF

Torda (főtér)

Ajánlja a legnagyobb választékkal egész ujonnan berendezett **üveg-, porcellán-, lámpa-, tükör- és konyhaeszközök**

NAGY RAKTÁRÁT

Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek **asztali- és függő lámpáimat** óriási nagyválasztékban gyári árák és pontos kiszolgálás mellett.

Továbbá az ujonnan megérkezett valódi angol **üveg** tárgyakat nagy választékban tartok raktáron.

Becses pártfogást kér
Reich József

3-10

Csikai József

jeles czimbalmos, ki huzamosabb időig Kolozsvárt tartózkodott, jelenti, hogy visszajött szülővárosába,

Tordára s

CZIMBALOM LECKÉKET AD

Ugyszintén vidéki czimbalmok hangolását is elvállalja.

Lakása a főtéren van
Tordán.

3-3

Van szerencsém a tisztelt közönség szives tudomására hozni, miszerint

C. H. OEHMIG

elsőrendű külföldi cég legnagyobb illat- és pipere cikke gyártásával előnyös összeköttetésbe lépve, a legkiválóbb illat- és pipere cikkeket tőle beszerztem és azokat igen olcsón árusítom el; különösen ajánlom:

Anadontól származó és fogpászájút,

mely odvas fogak tovább romlását meggátolja és a fogfájást megszünteti, a szájrögződ pedig csökkenti. A fogpásza pedig a fogak tisztántartására és fehérítésére szolgál. **áruk 1-1 forint.**

Sport szappanok

Díszes emalozott japáni fém szelencékben olcsó és finom gyártmányú glycerin-, pézsmá-, rózsá mandula, szappinnal megtöltve — **darabja 18 kr**

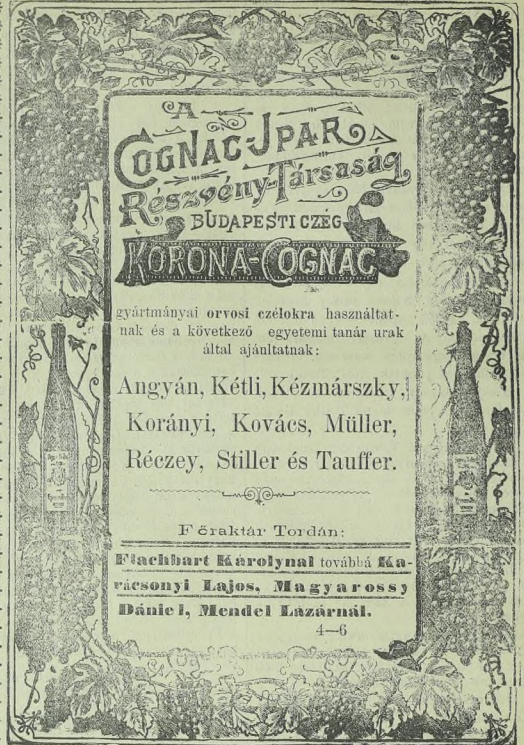
Ezenkívül számos más kiváló szappant.

Végül legújabb és legfinomabb

Illatszereit

Magnolia, Walküre, Zephyr, Irisblanc, Camelia, Aubepine, Edelveis (Gyopár), Ibolya, Viola, Peau d'Espagne, Gyöngyvirág, Heliotrope, Mária hercegnő illatokban.

Teljes tisztelettel
Gajzágó Róbert
5-12 gyógyszerész Tordán.

COGNAC JPARO
Részvény-Társaság
BUDAPESTI CÉG
KORONA-COGNAC

gyártmányai orvosi célokra használtak és a következő egyetemi tanár urak által ajánlatnak:

Angyán, Kétli, Kézmárszky,
Korányi, Kovács, Müller,
Réczey, Stiller és Tauffer.

Főraktár Tordán:
Elsőbort Károlynal továbbá Károlyi Lajos, Magyarossy Dániel, Mendel Lazárnál.
4-6

Van szerencsénk köztudomásra hozni, hogy Kolozsvárt Belkőszvári-utca 8. szám alatti saját házunkban

MAGYAR LESZÁMITOLÓ és PÉNZVÁLTÓ BANK

ÉRDELYRÉSZI FIÓKJA

cég alatt fióküzletet nyitunk.

E fióküzlet működését folyó évi November hó 1-én kezdi meg és annak az összes erdélyi részekre kiterjedő üzlet- és hatásköre a következő:

Értékpapírok, ércpénzek s külföldi bankjegyek vásárlása és eladása.

Előlegek (kölcsönök) nyújtása értékpapírokra és ércpénzekre folyó számlában, vagy előre meghatározott összeggel s megállapított lejáratnál.

Értékpapírok átvétele megőrzés és kezelés céljából.

Mindenemű tőzsdei megbízások átvállalása a budapesti, bécsi vagy külföldi tőzsdékre.

Osztrák- vagy külföldre szóló váltók leszámítása, illetve vásárlása.

Utalványok és hitellevelek kiállítása a bel- és külföld nagyobb piacaira.

Takarékbetétek átvétele könyvecskékre és folyó (cheque) számlára.

Szelvények beváltása, igényvények elárúsítása, röviden mindazon üzletek folytatása, melyek egy nagyobb szabású bank- és váltóüzlet keretébe beillenek.

Fióküzletünk úgy tőzsde ügyekben, valamint a tőke elhelyezésére nézve kimerítő és lelkiismeretes fölvilágosításokkal szolgál.

Elveink szerint vezetett és általunk minden irányban hathatósan támogatott fiók üzletünk képes lesz minden bank-szakmába vágó dolgot gyorsan és legkedvezőbb feltételek mellett elintézni, a miért is annak szolgáltatatait adandó alkalommal igénybe venni kérjük.

Tisztelettel
2-2 **MAGYAR LESZÁMITOLÓ és PÉNZVÁLTÓ BANK.**